

Ungdomsmord som inte får glömmas

Även om Sverige har haft många ungdomsmord så sker de trots allt sällan, de hinner sjunka in i ett diffust kollektivt minne. Ett av dem har gått till historien som synnerligen brutalt. Mordet på **John Hron** i Kode, den 17 augusti 1995. Under 90-talet växte grupper av nynazister fram på flera mindre orter, så även i Kungälv i Västsverige. John Hron stod upp mot en skolkamrat som gått ihop med en grupp äldre skinnskallar och blev därför trakasserad. När han och en vän skulle tälta på Abborrklippan vid Ingetorpssjön kommer skolkamraten och några äldre nynazister dit och påbörjar en utdragen misshandel och tortyr mot John.

Efter ett tag hamnar han i sjön och börjar då simma därifrån. Men gänget hotar att döda Johns vän om han inte kom tillbaka. John vände i vattnet och simmade mot sina banemän igen. Under rättegången vittnade rättsläkaren om att hon aldrig hade sett något liknande. Det var som att John hade blivit överkörd av tåget.

Drygt tjugo år senare kommer filmen om John Hron, regisserad av **Jon Pettersson**. Det finns ett par tidstypiska inslag som drar tittaren tillbaka i tiden. Skinnskallarna med sina kängor och jackor. Debatten om att filmvåld påverkar ungdomar. Hårdrocksnamnen på t-shirts. Filmen går i och för sig mest på sparlåga och skildrar relationerna runt John för att ibland explodera i ett gränslöst våld som jag inte alls tror är överdrivet. Den nynazistiska Pontus mobbar och trakasserar elever på skolan och han vänder sig snart mot John Hron. Ensam har Pontus inte mycket att sätta emot när John står kvar, men så snart han hämtar sitt gäng känner han sig överlägsen.

Det ska sägas att dialogerna är uppstyltade, manuset blir stundvis pinsamt och skådespeleriet påminner om en skolpjäs. Om man inte visste att detta faktiskt har hänt på riktigt vore det inte trovärdigt. Men det är på riktigt. John Hron har funnits. Rädslan är direkt påtaglig. När DVD-version nu släpps av Glimmer film har det gått över tjugotvå år. Det är dags. Historien måste berättas för en ny generation. Och sen en ny. John Hron får aldrig sjunka in i något diffust minne.

Mordet har fått stora efterverkningar, inte minst genom Kungälvsläraren Christer Mattsson som startade Toleransprojektet för att motverka rekrytering till nynazistiska grupperingar. I dag är han en av de drivande i Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet, vars uppdrag är att bidra till kunskapsutvecklingen i förebyggandet av våldsutövande ideologier.

John Hrons grav har vandaliserats vid upprepade tillfällen.

Hans P A Karlsson